

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування

Протокол засідання № 107

27 лютого 2019 року

15 год. 00 хв.

м. Київ

вул. Садова, 3 а, к. 416

**Голова Комітету Власенко С.В.
Секретар Комітету Гончаренко О.О.**

Присутні: члени Комітету: Ледовських О.В., Кудлаєнко С.В., Бойко О.П., Бублик Ю.В., Дехтярчук О.В., Федорук М.Т., Шкрум А.І., Березюк О.Р., Гуляєв В.О., Зубач Л.Л.

Відсутні: Курило В.С., Река А.О., Балоба І.І., Добкін М.М., Матвійчук Е.Л.

Відповідальні працівники секретаріату Комітету: Керівник секретаріату Комітету Малюга А.В.; заступники Керівника секретаріату Комітету Данилюк О.А., Маковський О.А., Гарбуз Ю.П.; головні консультанти: Дмитрук Л.В., Корнієнко Т.М., Ляшко І.В., Степанян Г.С., Падалко О.В., Семенген З.М.

Запрошені:

Бега А.М. – генеральний директор Директорату публічної адміністрації Секретаріату Кабінету Міністрів України;

Ващенко К.О. – Голова Національного агентства України з питань державної служби;

Вірант Г. – ключовий експерт проекту міжнародної технічної допомоги Підтримка комплексної реформи державного управління в Україні (EU4PAR);

Даниленко О.Ю. – заступник Голови Секретаріату Української асоціації районних та обласних рад;

Дергунов С.Г. – радник заступника Голови Рахункової палати;

Івкіна О.В. – державний експерт експертної групи стратегічного розвитку державного управління (з питань стратегічного планування) Директорату публічної адміністрації Секретаріату Кабінету Міністрів України;

Каменчук О.М. – керівник експертної групи з координації адміністративних послуг та адміністративних процедур Директорату публічної адміністрації Секретаріату Кабінету Міністрів України;

Ковтун Т.В. – заступник Державного секретаря Кабінету Міністрів України;

Коліушко І.Б. – голова правління Центру політико-правових реформ;

Кондрачук В.П. – координатор напрямку «Реформа державного управління» Представництва ЄС в Україні;

Куйбіда В.С. – Президент Національної академії державного управління при Президентові України;

Лубкович Ю.О. – керівник служби Міністра Кабінету Міністрів України;

Магнуссон А. – представник Академії Фольке Бернадотта «Місцеве самоврядування та верховенство права в Україні»;

Мазярчук В.М. – керівник Офісу з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України;

Марчак Д. – експерт групи «Реформа публічної адміністрації» Реанімаційний Пакет Реформ;

Маслак В.О. – експерт Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад;

Мельничук Т.П. – радник Міністра Кабінету Міністрів України;

Мягкоход В.М. – директор Центрального Офісу впровадження децентралізаційної реформи Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України»;

Нікіфоров Л.А. – начальник відділу аудиту публічної адміністрації департаменту контролю публічної адміністрації та міжбюджетних відносин Рахункової палати;

Огризко О.В. – проектний менеджер Реформа державного управління Офісу реформ Кабінету Міністрів України;

Ольберг Ю. – представник Академії Фольке Бернадотта «Місцеве самоврядування та верховенство права в Україні»;

Острьом С. – представник Академії Фольке Бернадотта «Місцеве самоврядування та верховенство права в Україні»;

Панченко Ж.О. – комунікаційний менеджер, експерт зі стратегічних комунікацій та репутаційного менеджменту Офісу реформ Кабінету Міністрів України;

Роганов Є.В. – радник Міністра Кабінету Міністрів України;

Саєнко О.С. – Міністр Кабінету Міністрів України;

Седик Ю.А. – координатор проекту Академії Фольке Бернадотта «Місцеве самоврядування та верховенство права в Україні»;

Семеніхін В. – керівник Офісу реформи адміністративних послуг;

Сікс У. – представник проекту Підтримка комплексної реформи державного управління в Україні (EU4PAR);

Сорока С.В. – експерт групи Реанімаційний Пакет Реформ;

Федоренко В.Л. – директор Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України;

Філіппов О.Є. – фотокореспондент служби Кабінету Міністрів України;

Хілобок І.Т. – старший проектний менеджер Реформа державного управління Кабінету Міністра України;

Чебан Л. – менеджер проекту Академії Фольке Бернадотта «Місцеве самоврядування та верховенство права в Україні».

ПРОЕКТ ПОРЯДКУ ДЕННОГО

I. Виконання контрольних повноважень

1. Про стан реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2016 – 2020 роки.

II. Різне

***

СЛУХАЛИ: Голова Комітету С.Власенко ознайомив членів Комітету з проектом порядку денного засідання Комітету та запропонував висловити свої зауваження і пропозиції до нього.

**Пропозицій не надійшло,
Порядок денний прийнято за основу.**

Голова Комітету С.Власенко запропонував визначитися шляхом голосування щодо прийняття порядку денного засідання Комітету в цілому.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

I. Виконання контрольних повноважень

1. Про стан реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2016 – 2020 роки.

II. Різне

УХВАЛИЛИ:

Затвердити порядок денний засідання Комітету в цілому.

ГОЛОСУВАЛИ: «За» – одноголосно.

Рішення прийнято.

1.

СЛУХАЛИ: інформацію про стан реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2016 – 2020 роки.

Міністр Кабінету Міністрів України О.Саєнко представив інформацію щодо стану реалізації Стратегії реформування державного управління на 2016-2020 роки. Представлена презентація містила 5 ключових розділів.

Розділ 1 був присвячений координації та стратегічним засадам реформи державного управління (далі – РДУ). В рамках цього розділу була надана комплексна оцінка стану державного управління (далі – ДУ) за програмою SIGMA з використанням методики, що застосовувалася до країн-кандидатів на вступ до ЄС (середній рівень оцінки склав 3,5 - 4 бала).

Як зазначив О.Саєнко, за результатами рекомендацій SIGMA було оновлено стратегію РДУ, створено Координаційну Раду з питань реформ за участі представників Кабінету Міністрів України (далі – КМУ), Верховної Ради України (від Комітету представник у Координаційній Раді – народний депутат України А.Шкрум), Адміністрації Президента України, громадськості та ЄС; запроваджено систему електронного моніторингу реалізації стратегії. Відмічено, що оцінка виконання фінансових індикаторів Угоди з ЄС в рамках РДУ складає 75%, що дало змогу долучити 25 млн. євро на підтримку реформи.

Водночас О.Саєнко зауважив, що Уряд бачить такі виклики з цих питань: розмитість повноважень і відповідальності у системі державного управління (декілька міністерств відповідають за різні частини РДУ), ускладненість стимулювання креативності та ініціативності державних службовців через недосконалість законодавчого унормування таких питань (у положеннях, посадових інструкціях тощо).

Розділ 2 презентації було присвячено стратегічному плануванню і формуванню державної політики, в рамках чого запроваджено трирічне бюджетне планування, розроблено стратегічний план Уряду, річні плани міністерств, кожне з яких має показники результативності, які щоквартально вимірюються за допомогою системи моніторингу і звітності. Під нову систему стратегічного планування сформовано Стратегічний урядовий комітет, який очолив Прем'єр-міністр України; сформовано директорат у Секретаріаті Кабінету Міністрів України і профільні директорати у міністерствах, які поєднали функції планування і координації відповідних ресурсів; запроваджено систему моніторингу, яка охоплює всі центральні органи виконавчої влади (далі – ЦОВВ).

Міністр КМУ поінформував, що у цій сфері планується посилити взаємодію Уряду і Верховної Ради України із збільшенням частки урядових законопроектів (на сьогодні тільки 30% схвалених законопроектів ініційовано КМУ) та сформувати модель центру Уряду у Секретаріаті КМУ з підвищенням спроможності самого Секретаріату у відповідності до європейських стандартів.

Розділ 3 презентації було присвячено сфері державної служби та управління персоналом. Основна увага була приділена результатам впровадження нового Закону України «Про державну службу». Так, доповідач зазначив, що на сьогодні сформовано всю підзаконну нормативно-правову базу (45 нормативно-правових актів), передбачену законом; оновлена конкурсна процедура (створено єдиний портал вакансій career.gov.ua, через який можна подати в електронному вигляді документи до участі у конкурсі), зросла фіксована частина зарплати держслужбовців (до 62%), поступово оптимізується чисельність держслужбовців, у ЦОВВах утворені директорати, за допомогою яких вони поступово

перетворюватимуться в аналітичні центри формування політики, та заповнено більшість вакансій до них.

Водночас О.Саєнко загострив увагу присутніх на викликах у цій сфері, які полягають у фрагментарності регулювання проходження держслужби в різних органах, оскільки досі не вдалось прийняти закон про внесення змін до деяких спеціальних законів у зв'язку з прийняттям Закону України «Про державну службу»; необхідності внесення змін до Закону України «Про державну службу» (створена при НАДС відповідна Робоча група напрацьовує певні зміни), подальшому реформуванні системи оплати праці та класифікації посад державних службовців (також напрацьовується робочою групою), необхідності удосконалення системи заохочень, що викликає дисбаланс у системі оплати праці в різних органах на тих самих посадах.

В рамках Розділу 4 презентації доповідач зупинився на питанні підзвітності. Присутніх було поінформовано про схвалення методики функціонального обстеження та проведення обстеження восьми пілотних міністерств (як наслідок, виявлено надлишкові повноваження міністерств, що мають бути або скасовані, або передані на місцевий рівень). Кінцевим результатом цієї роботи вбачається розроблення проекту Закону України «Про Кабінет Міністрів України та центральні органи виконавчої влади», яким буде забезпечено передачу невласивих для міністерств повноважень.

Згідно із зауваженнями Міністра КМУ виклики у цьому питанні стосуються перевантаженості міністерств управління підприємствами та іншими невласивими їм функціями, роздутості їхніх штатів, взаємодії політичного керівництва і державних секретарів (з цією метою постановою КМУ затверджено Порядок взаємодії міністрів, їх заступників та державних секретарів).

Останній Розділ 5 презентації було присвячено питанням адміністративних послуг та процедур. В цьому напрямку було констатовано, що зареєстровано законопроект «Про адміністративну процедуру», схвалений експертами SIGMA; розбудовуються системи ЦНАПів, електронної взаємодії державних реєстрів, електронних послуг; прийнято Закон України «Про довірчі послуги».

За визначенням О.Саєнка, виклики в цьому питанні полягають у схваленні Закону України «Про адміністративну процедуру», запровадженні процедури оцінки якості надання послуг, передачі органам місцевого самоврядування надання через ЦНАП послуг реєстрації бізнесу та нерухомості, актів громадянського стану, взаємодії та упорядкуванні державних реєстрів.

Підсумовуючи презентовану інформацію, Міністр КМУ зазначив, що пріоритети щодо РДУ на 2019 рік полягають у прийнятті вказаних вище ключових законів, координації реформи між КМУ та ВРУ, максимального приведення всіх процесів у ДУ в електронний вигляд.

Голова Комітету С.Власенко поінформував, що законопроект про адміністративну процедуру, який є вкрай важливим для реформи державного управління, планується розглянути у Комітеті у березні.

Голова Національного агентства України з питань державної служби К.Ващенко висвітлив ключові моменти та новації розданого на засіданні членам

Комітету публічного звіту НАДС за 2018 рік з точки зору імплементації Закону України «Про державну службу». Перш за все, очільником НАДС було відмічено проведене минулого року вперше в Україні масштабне оцінювання результатів службової діяльності державних службовців. Причому результати оцінювання мали значний вплив як на процеси управління персоналом, так і на самих держслужбовців в частині планування ними своєї роботи та досягнення якісніших результатів. Так 140 тис. службовців пройшли оцінювання за певною системою, з них 25% – отримали оцінку «відмінно», переважна частина – оцінку «позитивно», незначна – «негативну». При цьому К.Ващенко наголосив, що саме оцінювання є не інструментом покарання, а мотивації і заохочення.

Другий момент, за визначенням К.Ващенко, стосується фінансованих аспектів. Розробка за кошти ЄС та впровадження масштабного проекту щодо інформаційної системи управління людськими ресурсами (HRMIS), який полягає фактично у переведенні всіх кадрових процедур, процесів і документації з паперового в електронний режим. Причому було наголошено, що вся інформація щодо управління і проходження державної служби по всіх органах (щодо штатної чисельності, службової кар'єри, заробітної плати, навчання, оцінювання і т.ін.) має бути повністю відкритою і доступною.

Як стверджує К.Ващенко, на сьогодні в цьому напрямку розроблено технічну і тендерну документацію та проведені закупівлі за правилами і моніторингом Світового банку. До кінця 2019 року планується визначити пілотні ЦОВВи для впровадження системи HRMIS та її дослідної експлуатації. У 2020 році планується повністю завершити впровадження цієї системи у всіх ЦОВВах, що, як наслідок, значно покращить якість системи управління людськими ресурсами.

Крім того, керівник НАДС окреслив третій ключовий момент щодо імплементації Закону, який полягає у певних потужних кроках щодо реформування системи професійного навчання. Так, в цьому напрямку схвалено Концепцію реформування системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, затверджено план заходів з її реалізації, створено Координаційну раду з питань профнавчання, прийнято відповідну постанову Уряду, якою затверджено Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, створено Портал управління знаннями для ефективної комунікації замовників і провайдерів освітніх послуг у сфері профнавчання тощо. Загалом 64 тис. держслужбовців та посадових осіб місцевого самоврядування у 2018 році пройшли відповідне підвищення кваліфікації.

Особливу увагу під час презентації звіту доповідач також приділив питанню заробітної плати у сфері державної служби як одній із складових процесу управління людськими ресурсами, що, на його думку, потребує зміни відповідального у цій частині реформи від Мінсоцполітики на НАДС.

Голова підкомітету з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування А.Шкрум під час свого виступу подякувала за представлені попередніми доповідачами звіти і висловила сподівання щодо частішого в подальшому підведення підсумків з приводу проведення реформи державного управління. Особливу увагу голова профільного підкомітету приділила оцінці програмою SIGMA реформи державного управління. А.Шкрум відмітила, що найбільш позитивним успіхом за таким оцінюванням вважається надання адміністративних послуг через адміністративні сервіси. Крім того, нею було позитивно відзначено високий рівень відкритості і прозорості роботи Уряду та державних органів (в цьому питанні Україна піднялась з 54 у світі місця на 31), особливо наголосила на ефективності впровадженого Порталу вакансій career.gov.ua та інформаційної системи управління людськими ресурсами HRMIS.

Водночас А.Шкрум зазначила на негативних моментах щодо РДУ за оцінками програми SIGMA, що, передусім, стосується оплати праці держслужбовців, оскільки Закон України «Про державну службу» в цій частині на сьогодні Урядом не виконується (зокрема, повертаються «непрозорі» виплати), що є неприпустимим.

Також А.Шкрум висловила зауваження щодо інформації КМУ про результативність та оцінювання держслужбовців, оскільки не представлені конкретні КРІ (ключові показники ефективності), завдання і функції, щодо яких отримуються оцінки. Також доповідачка зауважила на оцінці функціонального обстеження органів, які самі себе й оцінювали за відсутності належного єдиного координаційного центру, що значно ускладнює оптимізацію чисельності держслужбовців по органах, а також оптимізацію (передачу) функцій цих органів тощо.

Щодо реорганізації структури міністерств, доповідачкою було позитивно відмічено створення в них директоратів стратегічного планування та набрання до них фахівців, проте зауважено, що самі міністерства залишаються нереформованими з точки зору їх функцій. В цьому сенсі на переконання А.Шкрум значним недоліком є відсутність нового Закону України про Кабінет Міністрів України та центральні органи виконавчої влади. Доповідач наголосила на необхідності реформи як самого КМУ, так і його Секретаріату, інституційна архітектура яких є в цілому застарілою і містить дублювання функцій міністерств окремими департаментами Секретаріату КМУ.

Також А.Шкрум висловила зауваження щодо значної кількості виконуючих обов'язки на найвищих посадах категорії «А» (на сьогодні їх близько 40), через що цілі галузі, за її твердженням, залишаються неконтрольованими.

Голова профільного підкомітету підтримала Голову НАДС в частині недоліків щодо оплати праці держслужбовців, яка на сьогодні є непрозорою, про що вкрай негативно зазначено і програмою SIGMA. А.Шкрум зауважила, що виконання заходів щодо реалізації стратегії РДУ, за її підрахунками, складає менше 50% і звернула увагу на відсутність в інформації про стан реалізації стратегії РДУ заходів з усунення проблем і ризиків у цій сфері (зокрема, щодо високого рівня корупції у системі державної служби, а отже й низького рівня

довіри до цієї служби, гендерного дисбалансу у системі держслужби тощо). Таким чином, за підрахунком голови підкомітету середня оцінка програми SIGMA щодо результатів реформи ДУ складає 2,3 бали (а не 3,5-4 як за підрахунком КМУ), що потребує приділення більшої уваги до відповідних процесів.

Начальник відділу аудиту публічної адміністрації Департаменту контролю Рахункової палати Л.Нікіфоров нагадав, що КМУ було рекомендовано протягом місяця після представлених на засіданні Комітету 19 грудня 2018 року результатів аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на заходи з реалізації комплексної реформи державного управління (з її початку до набрання чинності Законом України «Про державну службу») врахувати висновки і рекомендації Рахункової палати з цього приводу і доповісти про результати. За визначенням представника Рахункової палати з 10 рекомендацій виконано 7, а 3 рекомендації перебувають у процесі виконання з обґрунтованих підстав. В цілому ним була позитивно відзначена співпраця у відповідному напрямку Рахункової палати з КМУ і НАДС. Водночас у частині передачі до НАДС функції із заробітної плати у сфері державної служби було акцентовано увагу на ризику відокремлення в цьому питанні держслужбовців від інших працівників системи ДУ. Також представник Рахункової палати поінформував, що 19 березня планується представлення звіту Рахункової палати щодо аналізу оплати праці всіх працівників органів ДУ.

Голова правління Центру політико-правових реформ І.Коліушко зауважив, що головною метою РДУ є формування якісної політики, що залишається поза увагою через основне її приділення розробці і впровадженню технологічних процесів. Головною проблемою всіх міністерств, на думку І.Коліушка, залишається те, що міністри не ставлять новоствореним директоратам головних завдань щодо аналізу політики та пошуку шляхів вирішення проблем у цьому напрямку, і немає тісного зв'язку із суспільством та громадськістю щодо реформи ДУ тощо. Доповідач також зауважив на важливості формування нового Уряду за новим законом і висловив про це сподівання.

Керівник Офісу з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України В.Мазярчук представив підсумкове дослідження щодо оплати праці державних службовців за останні 3 роки, що базується на дослідженні 103 органів державної влади та органів місцевого самоврядування і охоплює 65 тисяч службовців. Керівник офісу також повідомив інформацію щодо обсягів освоєних та невикористаних коштів, виділених на реформу ДУ. З цього приводу В.Мазярчук запропонував Комітету звернутися до КМУ щодо детальної інформації з визначенням статей, на які планується витрачання коштів, передбачених на реформу ДУ у 2019 році, оскільки на сьогодні з 1 млрд. 200 тис. грн. розподілено тільки 500 млн. грн. Також доповідач прокоментував представлену інформацію щодо порівняння посадових окладів за групами оплати праці з урахуванням юрисдикції державних органів та територій, посадових окладів працівників патронатних служб у Верховній Раді України, а також розмірів надбавок та виплат тощо. Крім того, В.Мазярчук звернув увагу на

зафіксовану Офісом невідповідність планової структури фонду оплати праці держслужбовців фактичним показникам.

Експерт групи Реформа публічної адміністрації Реанімаційного пакету реформ Д.Марчак представила звіт щодо реформи ДУ з точки зору досягнення цілей, що ставляться перед реформою, а не кількості впроваджених заходів. Крім того, доповідач підтримала зауваження щодо аналізу проведеного щорічного оцінювання та вказала на окремі системні проблеми, вирішення яких є найбільш терміновим для успішного впровадження реформ ДУ.

Президент НАДУ при Президентові України В.Куйбіда висловив солідарність з оголошеними висновками щодо РДУ та проблем, які виникають під час цього процесу, запропонував використовувати можливості НАДУ, яка готова долучатися до вирішення відповідних проблем.

Ключовий експерт проекту міжнародної технічної допомоги Підтримка комплексної реформи державного управління в Україні (EU4PAR) В.Грегор ознайомив присутніх з аналітичною інформацією про місце України у міжнародних рейтингах щодо загального розвитку (за індексом людського розвитку, ВВП на душу населення), щодо рейтингів, пов'язаних з державним управлінням (за якістю інституцій, якістю деяких адміністративних послуг) порівняно з найуспішнішими європейськими країнами (зокрема, Норвегією) та країнами – новими членами ЄС. Експерт відмітив успішність України серед європейських країн щодо надання деяких адміністративних послуг, зокрема, реєстрації бізнесу, надання дозволу на будівництво, реєстрації нерухомості. Натомість Г.Вірант зазначив, що Україна є вкрай слабкою щодо якості державних інституцій та рівня добробуту населення, що пов'язані між собою.

Г.Вірант зауважив на необхідності удосконалення класифікації посад державних службовців і структури їх зарплат, які потребують збільшення, та акцентував увагу на доцільності збільшення відсотку прийнятих законів, поданих Урядом, що відповідає загальноєвропейській практиці. Експерт зазначив, що новий парламент має починати із складення Коаліційної угоди, яка має містити чіткі політичні цілі та процедури міжпартійної координації, і варто буде з метою підвищення конструктивності у роботі Парламенту досягти консенсусу з опозицією, оскільки РДУ має бути в інтересах усіх політичних партій. Експерт наголосив на найважливіших, з точки зору EU4PAR, факторах успіху РДУ: наявність стратегічних напрямів, дотримання яких згодом мають дати позитивні результати; наявність ресурсів (людських і матеріальних); наявність політичної волі.

В обговоренні питання взяли участь: присутні народні депутати України – члени Комітету.

Інформацію взято до відома.

***

Голова Комітету С.Власенко запропонував поінформувати КМУ щодо розгляду на засіданні Комітету питання про стан реалізації стратегії реформування державного управління на 2016-2020 роки та вказати на певні дискусійні пропозиції, які лунали під час обговорення.

Пропозицію підтримано.

***

Голова підкомітету А.Шкрум запропонувала за результатами звіту вкотре звернутися до Голови та керівництва Верховної Ради України щодо першочергового розгляду на пленарних засіданнях Парламенту законопроектів, які гальмують реформу державної служби.

Пропозицію підтримано.

***

РІЗНЕ.

Голова Комітету С.Власенко зазначив, що Комітет отримав листа від Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад» про те, що 22 березня 2019 року Асоціація проведе засідання тематичного круглого столу щодо роботи органів місцевого самоврядування, на яке представляти Комітет персонально запрошений голова підкомітету з питань місцевих органів виконавчої влади та територіального устрою М.Федорук. Голова Комітету запросив інших бажаючих членів Комітету приєднатися до участі у засіданні даного круглого столу.

Інформацію взято до відома.

Голова Комітету С.Власенко повідомив, що 25 лютого 2019 року члени Комітету М.Федорук, О.Бойко, Ю.Бублик Ю.В. брали участь в консультативній зустрічі з питань санкційних механізмів стосовно місцевих виборних представників (дострокового припинення повноважень сільських, селищних, міських голів та представницьких органів місцевого самоврядування (рад) в Україні), яка пройшла за участі надзвичайно широкого і представницького складу вітчизняних та іноземних фахівців у сфері місцевого самоврядування та запропонував М.Федоруку представити інформацію з даного питання.

Пропозицію підтримано.

***

СЛУХАЛИ: інформацію голови підкомітету з питань місцевих органів виконавчої влади та територіального устрою М.Федорука щодо результатів консультаційної зустрічі з питань санкційних механізмів стосовно місцевих виборних представників.

М.Федорук поінформував, що 25 лютого відбулася консультаційна зустріч з питань санкційних механізмів стосовно місцевих виборних представників (дострокового припинення повноважень сільських, селищних, міських голів та представницьких органів місцевого самоврядування (рад) в Україні). Метою зустрічі було досягнення консенсусу стосовно принципів та механізмів підвітності та відповідальності місцевих виборних представників та можливих змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Дана зустріч проходила під егідою Програми Ради Європи «Децентралізація і реформа місцевого самоврядування в Україні», в якій взяли участь іноземні та вітчизняні фахівці, експерти, практики з питань місцевого самоврядування.

Голова підкомітету повідомив, що в ході зустрічі відбулася дискусія навколо чотирьох блоків питань та надав коротку характеристику кожного з них.

Так, як зазначив доповідач, перший блок питань полягав в тому, чи хочемо ми мати в Україні демократичну відповідальність? Як вказувалось, у вітчизняному законодавстві існує можливість громади достроково припинити (відкликати) посадових осіб місцевого самоврядування і депутатів рад, і цей підхід не є європейським, не поширений в країнах Європи (за винятком Польщі, Швейцарії, окремих земель Німеччини). Окрім того, випадків його застосування у цих країнах також вкрай мало. Єдиним застереженням для України є та обставина, що громадяни звикли до можливості відкликання представників влади, і, як наголошували учасники зустрічі, треба передбачити обмеження, щоб це питання не порушувалось як завгодно часто і в будь-який момент часу. Наприклад, це варто робити не частіше одного разу на рік і за винятком першого та останнього року повноважень ради і голови.

Другий блок стосувався потреби мати політичну відповідальність.

Політична відповідальність розумілась не в контексті політичної належності, а як можливість ради припинити повноваження голови виключно з питань доцільності та незгоди із його законними і правомірними рішеннями та діями. М.Федорук наголосив, що це якраз та проблема, що існує в Україні на основі приписів статті 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» і на вирішення якої спрямований проект закону з реєстр. № 9178. Учасники зустрічі теж зазначили, що це не є європейською нормою, оскільки органи і особи, обрані та легітимізовані однаковою електоральним масивом не можуть припинити повноваження один одного. Подібна відповідальність в Європі існує лише як відповідальність виконавчого органу ради перед даною радою, якщо цей орган не обирається загальним голосуванням.

У третьому блоці питань йшлося про те, чи потрібна в Україні юридична відповідальність.

Доповідач вказав, що йшлося про відповідальність за порушення закону, яка в Європі зустрічається не часто і чітко її визначити доволі важко. У європейських країнах дуже розвинутий нагляд за законністю і повсюдно застосовується механізм повернення рішень і дій органів та посадових осіб місцевого самоврядування у русло законності. Прикладом є діяльність префектів у Франції.

У четвертому блоці питань йшлося про те, чи має бути в Україні адміністративна відповідальність?

Такий вид відповідальності означає, що існує процедура розпуску ради або звільнення голови, якщо даний орган не здатний належно та об'єктивно виконувати свої законні обов'язки. Ця форма є доволі поширеною в Європі, але її слід чітко визначити, аби уникнути ризику зловживань.

Підсумовуючи інформацію, М.Федорук зазначив, що дискусія вийшла далеко за поставлені рамки власне відповідальності та підзвітності і для запровадження

всього обговореного необхідно вносити зміни не лише до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», але й законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеві вибори» тощо.

Голова підкомітету наголосив, що на сьогодні необхідно спробувати започаткувати цей процес точковими змінами в частині унормування відповідальності ради і голови один перед одним (це політична відповідальність за наведеною вище термінологією) та перед територіальною громадою (демократична відповідальність).

М.Федорук запропонував створити відповідну робочу групу Комітету із залученням всіх зацікавлених сторін і висловив побажання її очолити.

В обговоренні питання взяли участь: присутні народні депутати України – члени Комітету.

Голова Комітету С.Власенко запропонував створити Робочу групу Комітету щодо з підготовки змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування та прийняти рішення з даного питання на наступному засіданні Комітету.

**Інформацію взято до відома,
пропозицію підтримано.**

Голова Комітету

_____

С.ВЛАСЕНКО

Секретар Комітету

_____

О.ГОНЧАРЕНКО

**ПИТАННЯ ПОРЯДКУ ДЕННОГО,
ЯКІ РОЗГЛЯНУЛИ НА ЗАСІДАННІ КОМІТЕТУ**

27 лютого 2019 року

I. Виконання контрольних повноважень

1. Про стан реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2016 – 2020 роки.

II. Різне:

- інформація голови підкомітету з питань місцевих органів виконавчої влади та територіального устрою М.Федорука щодо результатів консультаційної зустрічі з питань санкційних механізмів стосовно місцевих виборних представників.